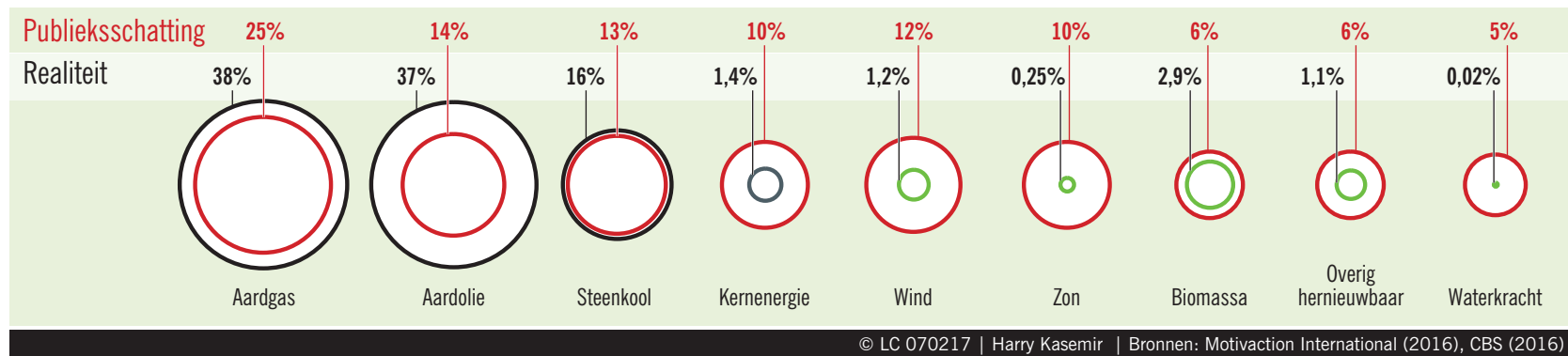

SCHONE SCHIJN

Waarom we nog lang veel gas en olie stoken

Energieverbruik per bron (cijfers Nederland, 2015)

© LC 070217 | Harry Kasemir | Bronnen: Motivaction International (2016), CBS (2016)

ERWIN BOERS
WILLEM BOSMA

LEEWARDER De opkomst van groene energie gaat veel minder snel dan gedacht. Toren hoge doelstellingen worden niet gehaald en de meeste projecten zijn zeer kleinschalig.

Afgezien van Malta valt er in Europa geen land aan te wijzen dat zo afhankelijk is en blijft van aardgas, steenkool en aardolie als Nederland. Het percentage groen opgewekte energie (nu ruim 6 procent) neemt hier onmiskenbaar toe, maar deze groei verloopt zo traag dat Nederland achter het EU-peloton aan fietst.

Ook in Friesland is vergroening een moeizaam proces. De toren hoge provinciale doelstellingen van 2007 ten spijt, en ondanks sterke druk van milieclubs als Urgenda en de grote

aandacht die gemeenten en bedrijven krijgen voor hun groene projecten, is van een snelle energietransitie weinig te bespeuren.

Succes is tot dusver vooral kleinschalig. Plaatselijk, zoals op de eilanden, kunnen projecten op veel draagvlak en belangstelling rekenen. In het grote geheel leggen zij echter nog te weinig gewicht in de schaal om een snelle teruggang van het fossiele brandstoffengebruik te bespoedigen.

Grootschalige opwekking van hernieuwbare energie is schaars. Het omstreden Windpark Fryslân in het IJsselmeer zou een doorbraak zijn. De Friese energiedoelen bestaan uit vergroening en reductie van het verbruik.

Maar vooral in het verkeer is van geen van beide noemenswaardig sprake. Het aantal auto's op biogas of plantenolie groeit wel, maar blijft

vooralsnog minimaal. Elektrische auto's slaan ook nog niet echt aan. Ze zijn bovendien slechts 'groen', voor zover de stroom op het hoogspanningsnet met hernieuwbare bronnen is opgewekt.

Als het er op aankomt, raakt het publieke debat verhit. Terwijl er – ook in Friesland – schande wordt gesproken van de aardbevingsschade in Groningen, blijven burgers en bedrijven ieder jaar reusachtige hoeveelheden van het daar opgepompte gas verbranden. Ontginning van Friese gasvelden, stuit zowel in de betrokken dorpen als bij Provinciale Staten op weerstand.

Iets soortgelijks is met groene energie aan de hand. Veel Friese gezinnen kopen bij hun energiebedrijf groene stroom. Voor zover die niet boekhoudkundig uit het buitenland komt is ze voornamelijk opgewekt met windenergie. Geen enkele kust-

provincie heeft echter zo weinig windturbines als Friesland. Het huidige turbinepark geldt gemiddeld als zwaar verouderd.

Onderzoekers waarschuwen dat de gunstige beeldvorming burgers lui maakt: als ze denken dat het goed gaat, hoeven ze zich er ook niet meer voor in te zetten of de nadelen van energieopwekking te accepteren.

De *Leeuwarder Courant* duikt de komende weken in de achtergronden van de energievergroening. Wat gaat er wel goed en wat juist niet? Waar rendeert een euro het meest als je geld voor klimaatpolitiek wilt besteden? Hoe komt het dat beeldvorming en werkelijkheid zo vaak uiteen lopen? En welke gevolgen heeft dat?

pagina 30-31

De Reststoffen Energie Centrale (REC) in Harlingen is de grootste producent van groene energie in Friesland.

FOTO ARODI BUITENWERF